

Усата О. Ю.,

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри прикладної
математики та інформатики
Житомирський державний університет імені Івана Франка

WEB-РЕСУРСИ В ПРОФЕСІЙНОМУ ЗРОСТАННІ МАЙБУТНЬОГО УЧИТЕЛЯ ІНФОРМАТИКИ

Сучасна освіта вимагає від педагога як висококваліфікованого фахівця умінь організації такого навчально-виховного процесу, який забезпечить розвиток професійних знань, умінь і навичок учнів, їх комунікацію, творчість, самовдосконалення, постійну самоосвіту і врешті інформаційно-технологічну культуру. Педагоги повинні чітко усвідомлювати, що вони навчають нове покоління, і їх випускники, як успішні спеціалісти майбутнього, повинні: бути крос-функціональними, працювати на стику професій; мати навички роботи у віддаленому доступі; уміти збирати, систематизувати та використовувати великі обсяги інформації – бути професіоналом *big date*; мати здатність до самовдосконалення та самоосвіти, адже необхідна готовність навчатись усе життя; творчо мислити, знати декілька мов, володіти *soft skills* – умінням ввічливо, терпеливо, доброзичливо досягати цілей - бути «універсальним солдатом»; бути готовим змінювати до 10 професій протягом життя; знати основи ІТ-технологій та мати навички їх використання; бути готовим до крос-культурних переміщень – роботі в різних країнах у зв'язку з глобалізацією [5].

Професійно-особистісне зростання учителя в умовах інформатизації освіти спонукає до дослідження сучасних ІКТ, що стануть в нагоді майбутнім фахівцям-педагогам.

Основні засади, що спонукають педагога до професійного саморозвитку, самоорганізації полягають в:

- активізації професійно-особистісних якостей, які сприяють самовдосконаленню та самореалізації себе як особистості, орієнтації на досягнення високих результатів у власній професійній діяльності за умови дотримання морально-правових норм поведінки й духовно-моральних цінностей;

- розвитку та самореалізації власного особистісного та творчого професійного потенціалу педагога;

– самоосвітній діяльності педагога як важливого показника якості освіти, готовності до самонавчання та самооцінки, що сприяє поповненню власного професійно-педагогічного арсеналу інтерактивними формами та методами навчання;

– складанні плану самовдосконалення та плану-перспективу самовиховання, удосконалення методів, прийомів і форм навчально-виховної взаємодії з учнями, що сприяє виробленню індивідуально-творчого стилю роботи;

– активній участі у науково-дослідній діяльності навчальних закладів, результати такої участі відображатимуться в таких формах, як: науковий звіт (реферат, доповідь, виступ на семінарі чи конференції) з проблеми дослідження;

– створенні авторської методики, технології на основі узагальнення власного досвіду, систематизації і опису методичних прийомів, використаних форм і методів роботи;

– розвитку корпоративної культури, тобто участі у колективних та групових інноваційних формах роботи: співпраця у творчих групах, науково-дослідній діяльності, організація консультативно-методичних груп, педагогічні чи психологічні тренінги, участь у чатах, форумах щодо розробки актуальних проблем, методичних фестивалів, панорамах, презентаціях тощо;

– розробці власної самопрезентації, укладанні творчого портфоліо вчителя;

– підвищенні загальноосвітнього й культурного рівнів: відвідування кінотеатрів, театрів, музеїв, виставок, читання літератури, преси; знайомство й спілкування з цікавими людьми, творчими особистостями, колегами-однодумцями; наявність хобі тощо [4].

Зупинимось на web-сервісах, які вдало допомагатимуть реалізовувати вищезазначені аспекти, що сприяють професійному зростанню.

Ознайомившись з дослідженнями, в яких розглядаються засоби формування іміджу сучасного педагога у інформаційному просторі, розвитку професійної компетентності вчителів та ін., найбільш оптимальним засобом, що може стати в нагоді при реалізації всіх аспектів професійного становлення та об'єднати більшість виокремлених нами ІКТ, є блог (мережний журнал або щоденник подій) [2]. Для створення блогів є багато безкоштовних сервісів, ми виокремимо найпопулярніші: www.blogger.com, www.ucoz.ru, www.jimdo.com. В мережі є відповідні інструкції до створення та оптимізації блогів на відповідних сервісах [6;7], а також можна ознайомитись з уже існуючими.

Іншим електронним засобом, що сприяє самопрезентації, самореалізації власного творчого потенціалу і формуванню власної «Я-концепції» вчителя є Е-портфоліо [3].

Для створення Е-портфоліо можна використати презентації,

публікації та інші засоби, які дозволяють описати складові професійного портфоліо, і публікувати, наприклад, на такому сервісі як SlideShare. Публікації потім можна переглядати на самому сайті, на портативних пристроях або вбудовувати в інші сайти, надсилати посилання електронною поштою. Нерідко портфоліо розміщено безпосередньо у власному блозі, або його й ототожнюють з блогом. Також є можливість розробити портфоліо з допомогою конструктора, наприклад, <http://netfolio.ru/>. Вартим уваги є 4portfolio.ru – новий веб-портал, безкоштовний конструктор веб-портфоліо дитини, педагога, професіонала та організації.

Особливої уваги для самоосвітньої діяльності педагога, планування та проектування власного професійно-особистісного зростання заслуговують інтелект-карти, адже за їх допомогою можна створювати і Е-портфоліо, і дидактичні матеріали, і проекти подальшого розвитку та самовдосконалення. Детальну інформацію роботи з інтелект-картами розміщено на <http://www.mind-map.ru/>. Основними безкоштовними додатками для розробки цих засобів є: www.coggle.it (підтримує спільну роботу над проектами, має безліч функцій); www.xmind.net (крос-платформна програма для складання ментальних карт, працює на платформах Windows / Mac / Linux); www.bubbl.us (веб-додаток для складання інтелект-карт в режимі онлайн, дозволяє скласти прості mind-map і експортувати їх в форматі зображень); www.wisemapping.com (онлайн-додаток для створення інтелект-карт, що працюють на відкритому коді HTML5); www.mind42.com (безкоштовна online програма (Beta), має і платний доступ, надає можливості одночасної роботи над картою та імпортування карт з інших сервісів); www.mindomo.com (сервіс для створення і зберігання концептуальних карт, має безкоштовну, обмеження на 3 активних карт, один проект, невелика кількість форматів для імпорту і експорту та платну версію програми).

Для поповнення власного професійно-педагогічного арсеналу інтерактивними формами та методами навчання і наступній самореалізації власного творчого потенціалу широко використовуються мультимедійні презентації, відеофрагменти, навчальні фільми, інтелектуальні ігри. тощо. В більшій мірі вони користуються вже розробленими засобами і адаптують їх до уроку, а не створюють їх відповідно до власних потреб. Таким чином ми вирішили їх ознайомити з засобами розробки різних типів презентацій, відео уроків, кросвордів, ребусів, пазлів.

Сервіси для створення різних типів презентацій: <https://prezi.com/> (сервіс для створення нелінійних презентацій), <http://www.powtoon.com/> (сервіс для створення відеопрезентацій за допомогою слайдів на лінії часу), <http://www.co/en/> (сервіс для створення відео презентацій вважається зручнішим від PowToon, бо має можливість пересування елементів на лінії часу), <https://www.moovly.com/> (сервіс призначений для створення анімованих презентацій), <http://www.videoscribe.co/> (призначений для

створення скрайбінг-презентацій, мальованого відео); <https://goanimate.com/> (дає можливість створення презентацій та анімаційних відеороликів з широкими можливостями).

Програмне забезпечення, що дозволяє розробляти відео уроки, тобто записувати всі події на екрані, є досить легке у використанні, має зручний та зрозумілий інтерфейс.

Існує безліч програм, які дозволяють записувати відео з екрану, але найбільш стабільними та потужними інструментами є SplitCam (накладення відео-ефектів, розподілу відеопотоків, запису відео, онлайн-трансляцій); UVScreenCamera (захоплення екрану, запису дій користувача, створення навчальних відеороликів, презентацій); Clip2Net (створення скриншотів і захоплення відео з екрану та розміщення їх в Інтернеті); CamStudio (запис всього, що відбувається на екрані монітора в файл AVI або SWF). Записані відео можна розміщувати на сервісах та робити на них посилання у власних блогах та інших сайтах.

Загальновідомо, інтелектуальні ігри, у нашому випадку кросворди, ребуси, пазли є гімнастикою, мобілізуючою і дренуючою силою розуму як вчителя, так і учня. Для їх розробки варто виокремити такі ресурси: <http://rebus1.com/ua/> (різні типи ребусів, крипторифми, логічні ігри та можливості для їх створення), <http://puzzlecup.com/crossword-ru/> (створення кросвордів), <http://learningapps.org/> (інтерактивний конструктор для розробки завдань в режимі пазлів, встановлення послідовності, вікторини та ін.), <http://www.jigsawplanet.com/> (онлайн пазли, необхідна лише готова картинка для закачування на сервер), <http://www.proprofs.com/games/create-game/> (ігри, головоломки, кросворди, вікторини, флеш-картки, опитування), <http://www.classtools.net/> (освітні ігри, діаграми, вікторини, які можна вбудувати на сайт або блог, зберегти в Інтернеті).

Вартим уваги для досягнення професійних вершин особистістю вчителя є засіб, що дає можливість розміщувати текст, графічні зображення, мультимедійні файли, посилання на сторінки Інтернет, замітки є інтерактивна он-лайн дошка (віртуальна дошка). На сьогодні у мережі Інтернет для створення онлайн дошок існують такі ресурси: Glogster (<http://edu.glogster.com/>), Dabbleboard (<http://dabbleboard.com/>), WikiWall (<http://wikiwall.ru/>), Twiddla (<http://www.twiddla.com/>), Scribblar (<http://www.scribblar.com/>), Padlet (<http://ru.padlet.com/>). Серед наведених прикладів найбільш простим у використанні, на нашу думку, є сервіс Padlet – це інструмент зі створення віртуальних дошок для сумісної роботи [1].

Таким чином, розглянувши чинники, що сприяють професійному зростанню педагога, можна зробити висновки, що професійне становлення особистості вчителя великою мірою залежать від уміння ним використовувати ІКТ у свої професійній діяльності. Вчитель, який вміло й ефективно володіє технологіями та інформацією, має новий стиль мислення, принципово інакше оцінює проблеми, що виникають,

організовує свою діяльність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Зубахіна Є. М. Застосування соціального сервісу Padlet у навчально-виховному процесі [Електронний ресурс] / Є. М. Зубахіна – Режим доступу: http://informatika.udpu.org.ua/?page_id=1175
2. Лабудько С. П. Блог як засіб розвитку професійної компетентності вчителів / С. П. Лабудько // Комп'ютер у школі та сім'ї – 2013. – №6. – С.9–12.
3. Морзе Н. Е-портфоліо як інструмент відкритості та прозорості освітньої діяльності сучасного університету [Електронний ресурс] / Н. Морзе, Л. О. Варченко-Троценко // Інформаційні технології і засоби навчання – 2016. – № 2 (52) – С. 62-80. – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1395/1033>
4. Ніколаєску І. Акмеологічний підхід до розвитку професійного іміджу сучасного педагога в системі післядипломної освіти / Інна Ніколаєску // Проблеми підготовки сучасного вчителя. – 2012. – № 5, Ч.1. – С. 245–251.
5. Професії майбутнього. Що повинен уміти спеціаліст майбутнього? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.euroosvita.net/index.php/?Category=1&id=4753&Bid=4753>
6. Скрипка Г. В. Внутрішня оптимізація учительського блогу створеного на blogspot.com [Електронний ресурс] / Г. В. Скрипка // Інформаційні технології і засоби навчання – 2005. – № 4 (48) – С. 62-80. – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1256/938>
7. Як створити блог вчителя? В uCoz! [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mozok.net/jak-stvoriti-blog-vchitelja>